

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jäteverolain 5 §:n ja liitteen muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/17448/2026

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Lausuntotiivistelmä:

Teknologiateollisuus pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että jätevero ohjaa jätteitä loppusijoituksesta hyötykäyttöön ja kirittää kiertotaloutta.

- Esitysluonnos ei seuraavalta osin täytä tavoitetta:
 - Erityisesti masuunikaasun pesulietteiden (masuuniliete, jätenimike 10 02 14) hyötykäyttökelpoisuus on arvioitu virheellisesti, ja
 - Rakeistetun nikkeli kuonan (10 08 09) osalta vero kohdistuisi koko jätemäärään ilman riittävää markkina- ja ympäristövaikutusarviointia.
 - Näiltä osin vero ei ohjaisi hyötykäyttöön vaan muodostuisi puhtaaksi lisäkustannukseksi.

Veronkorotuksia, jotka ovat valtiontaloudellisesti vähäisiä, mutta kohdistuvat raskaasti yksittäisiin yrityksiin, tulee kuitenkin välttää. Lausuttavan esityksen noin 10 miljoonan euron vuotuisesta tuotosta noin 9 miljoonaa euroa kertyisi käytännössä kahdelta yritykseltä, joiden verorasitusta on samanaikaisesti kasvatettu muilla päätöksillä merkittävästi.

Keskeistä on, että edellämainituille jätelajeille ei ole olemassa markkinoita eikä ehdotettu vero niitä kasvata.

Jätevero kiertotalouden ohjauskeinona – periaate kannatettava, ehdotettu toteutus ei

Jäteveron ensisijainen tarkoitus on ohjata jätteitä kaatopaikkasijoituksesta hyötykäyttöön. Teknologiateollisuus tukee tätä tavoitetta: toimivat kannusteet materiaalien kiertoon vahvistavat sekä ympäristöä että teollisuuden kilpailukykyä ja resurssitehokkuutta.

7.8.2026

Esitysluonnoksessa itsessään (s. 5) todetaan, että jäteverotuksessa hyödyntämiskelpoiseksi ei ole katsottu jätettä, jonka hyödyntäminen edellyttää kehitysasteella olevaa tai epävarmaa teknologiaa, ja että hyödyntämiskelpoisuus edellyttää suhteellisen kypsää, laajan yritysjoukon saatavilla olevaa teknologiaa sekä todellisia käyttökohteita. Tämä on kannatettava kriteeri. Ongelma on, että esitetyt veropohjan laajennukset eivät täytä sitä. Jos vero ulotetaan nyt esitettävällä tavalla jätteisiin, joille ei ole olemassa teknistaloudellisesti toteutettavaa hyötykäyttöä tai markkinakysyntää, ohjausvaikutusta ei synny: vero ei kiritä kiertotaloutta, vaan siitä tulee pelkkä loppusijoituksen lisäkustannus. Tällöin kiertotaloutta edistämään tarkoitettu vero rankaisee toimijoita asiantilasta, johon ne eivät voi vaikuttaa.

Huomautamme, että esitysluonnoksessa todetaan, että EU:n valtioneuvoston näkökulmasta veropohjan tulee vastata johdonmukaisesti veron tavoitetta. Kestävää verotusta koskevaa lainsäädäntöä tulee valmistella ensisijaisesti ympäristönäkökulmasta. Jos veron piiriin otetaan jätteitä, joiden hyötykäyttö ei tosiasiallisesti ole mahdollista, veropohjan johdonmukaisuus suhteessa veron ympäristötavoitteeseen vaarantuu myös oikeudellisesti.

Kaasunpesulietteet (jätenimike 10 02 14)

Esitys perustuu kaasunpesulietteiden osalta FCG:n selvitykseen (27.3.2026), jonka johtopäätökset ovat toimialan tietojen perusteella olennaisilta osin virheellisiä:

- Teknistaloudellisesti toteutettavaa kierrätysratkaisua ei ole. Jätteen tuottaja on tutkinut lietteiden käsittely- ja hyötykäyttömahdollisuuksia vuosikymmenien ajan (mm. kuivaus, mekaaninen vedenpoisto, sinkinpoistomenetelmät). Hienojakoinen, kostea ja sinkkipitoinen liete estää kierrätyksen; testatut ratkaisut toimivat korkeintaan pienessä mittakaavassa ja edellyttäisivät merkittäviä investointeja tai aiheuttaisivat uusia ympäristöhaittoja. Myöskään esityksessä viitattu hydrosyklonointi ei yksin mahdollista kierrätystä ilman jatkokäsittelyä, eikä sillä tehtaalla tehdyissä testeissä ole saatu toimivaa prosessia. Lietteille ei myöskään ole todellista markkinakysyntää.
- Selvityksen ympäristöperusteinen arviointi on virheellinen. Väite suotovesien pohjavesi- ja juomavesiriskistä on ristiriidassa kaatopaikan terveys- ja ympäristövaikutusten kokonaisarviointin (Afry, 2026) kanssa, jonka mukaan ympäristölupien mukaiset pohjarakenteet ja keräysjärjestelmät estävät

7.8.2026

suotovesien pääsyn maaperään ja pohjaveteen, ja suotovesien vaikutus vesistössä on hyvin vähäinen.

Rakeistettu nikkeli kuona (jätenimike 10 08 09)

Rakeistettua nikkeli kuonaa hyödynnetään nykyisin muun muassa suihkupuhdistusmateriaalina, kattohuovan raaka-aineena sekä sementti- ja betonituotteissa, ja materiaalille on myönnetty sivutuotestatus. Hyödyntämisaste on kuitenkin noin 40 prosenttia, mikä ei johdu kannusteiden puutteesta vaan hyötykäyttökohteiden ja markkinakysynnän rajallisuudesta. Esityksen mukaan koko kaatopaikalle sijoitettava kuonamäärä tulisi veronalaiseksi ilman riittävää markkina- ja ympäristövaikutusarviointia.

Vero ei synnytä kysyntää materiaalille, jonka hyödyntämistä yritys jo aktiivisesti edistää. Näin vero muodostuisi noin kuuden miljoonan euron vuotuiseksi lisärasitteeksi yhdelle toimijalle ilman, että todellisia hyötykäyttömahdollisuuksia voitaisiin veropäätöksellä lisätä. Verokohtelu tulee arvioida uudelleen siten, että se kannustaa hyödyntämisasteen nostoon rankaisematta siitä osasta jätevirtaa, jolle hyötykäyttökohteita ei markkinoilla ole.

Keinoina tulee tarkastella myös luvitusta. Esimerkiksi esteet ja hidasteet sivutuotestatuksen myöntämiselle tulisi poistaa. Nikkelikuonalle ei ole olemassa EU-tason End-of-waste -säätelyä, joten prosessi nykyisin on kansallinen ja työläs.

Fiskaalisesti vähäiset, harvoin yrityksiin kohdistuvat verot heikentävät investointiympäristöä

Esityksen arvioitu verotuotto on siirtymäajan jälkeen noin 10 miljoonaa euroa vuodessa, josta noin 9 miljoonaa euroa kertyisi kahdesta jätelajista eli käytännössä kahdelta yritykseltä. Valtiontalouden mittakaavassa kyse on marginaalisesta tuotosta, mutta yksittäisille yrityksille rasite on huomattava – tämän esitysluonnos itsekkin toteaa.

Yleisenä veropoliittisena periaatteena tulee välttää veroja, jotka ovat fiskaalisesti maltillisia mutta kohdistuvat raskaasti hyvin harvoin toimijoihin. Tällaiset verot heikentävät verojärjestelmän ennakoitavuutta ja neutraalisuutta sekä muodostavat yritysten investointipäätösten kannalta vaikeasti ennakoitavan riskin. Vaikutus korostuu, kun samaan arvoketjuun

7.8.2026

kohdistuu useita samanaikaisia veromuutoksia: metallinjalostuksen osalta kaivosmineraalivero, sähköveroluokan muutos ja energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuen poistuminen nostavat yksin yhden konsernin Suomen-toimintojen kustannuksia toimialatietojen mukaan 40–50 miljoonalla eurolla vuodessa. Arvoketjussa kumulatiivinen rasitus on jo johtanut investointien peruuntumiseen ja henkilöstövähennyksiin. Jäteveron laajennus lisäisi tätä taakkaa entisestään.

Kehitys on ristiriidassa EU:n Critical Raw Materials Actin tavoitteiden kanssa, joiden mukaan Euroopan tulee vahvistaa kriittisten ja strategisten raaka-aineiden omavaraisuutta, jalostuskapasiteettia ja toimitusvarmuutta. Suomen asema nikkelin ja muiden strategisten raaka-aineiden arvoketjussa on unionin mittakaavassa poikkeuksellinen, ja kansallisten veroratkaisujen tulee tukea tätä asemaa – eikä päinvastoin.

Vaikutusarviointia on täydennettävä

Esitysluonnoksen vaikutusarviointi on puutteellinen. Siinä ei ole arvioitu ehdotettujen muutosten vaikutuksia yritysten investointeihin, kilpailukykyyn tai kohdeyritysten kokonaisverorasitukseen yhdessä muiden vireillä olevien ja päätettyjen veromuutosten kanssa. Verotuottoarvio on lisäksi epävarmalla pohjalla: jos hyötykäyttö ei ole mahdollista, vero ei ohjaa vaan ainoastaan kerryttää tuottoa yksittäisiltä yrityksiltä; jos taas tuotantoteknologia muuttuu, tuotto poistuu kokonaan. Esityksessä tulisi myös arvioida ehdotuksen suhde EU:n valtiontukisääntelyyn tilanteessa, jossa veron piiriin otettavien jätteiden hyötykäyttökelpoisuus on kiistanalainen.

Teknologiateollisuuden ehdotukset:

- Kaasunpesulietteet (10 02 14) poistetaan esityksestä, ja FCG:n selvityksen johtopäätökset arvioidaan tältä osin uudelleen yhdessä toiminnanharjoittajan ja ympäristöviranomaisten tuottaman tiedon kanssa.
- Rakeistetun nikkeli- ja kuparikuonan (10 08 09) verokohtelu arvioidaan uudelleen todellisen markkinakysynnän ja täydennetyn markkina- ja ympäristövaikutusarvioinnin pohjalta; vähintään siirtymäaikaa tulee pidentää ja veron kohdentumista rajata.
- Esityksen yritys-, investointi- ja kokonaisverorasitusvaikutusten arviointi täydennetään ennen esityksen antamista eduskunnalle, mukaan lukien suhde Critical Raw Materials Actin tavoitteisiin ja EU:n valtiontukisääntelyyn.

7.8.2026

- Jäteveropohjan kehittämistä jatketaan jäteveron oman logiikan mukaisesti: vero kohdistetaan vain jätteisiin, joilla on todettu, teknistaloudellisesti toteutettavissa oleva ja ympäristöperusteisesti perusteltu hyötykäyttömahdollisuus.

Teknologiateollisuus osallistuu mielellään asian jatkovalmisteluun ja antaa tarvittaessa lisätietoja. Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Metallinjalostajat ry:n kanssa.